

Sahabenin Kulluğu

Mentor

Allah'ın, Resûlüne lütfettiği ve seçtiği sahabe, ümmetin en hayırlı fertleridir. Kur'ân-ı Kerim de Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'in ümmetinin en hayırlı ümmet olduğunu ifade etmiştir:

“Ey Ümmet-i Muhammed! Siz insanların iyiliği için meydana çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği yayar, kötülüğü önlemeye çalışırsınız, çünkü Allah'a inanırsınız. Ehl-i kitap da buna iman etseydi, elbette kendileri için hayırlı olurdu. İçlerinden iman edenler varsa da çoğu dinden çıkmış fâsıklardır.” (Âl-i İmrân, 3/110)

Rivayet edildiğine göre, hilafeti döneminde Hz. Ömer söz konusu âyeti açıklarken şunu söylemiştir: “Allah Teala dileseydi âyetten geçen siz idiniz lafzı yerine, sizsiniz sözcüğünü kullanır ve ümmet olarak herkes bu âyetin muhtevasına girerdi. Ancak siz idiniz ile, âyetten sadece Sahabenin kastedildiği görülmektedir. Bundan dolayı kim onlara benzer, onların yaptığı gibi yaparsa insanlar içinde seçilmiş, en hayırlı ümmet olma şerefine erer.”

Öğrenciler

1. Müminler pek çok defa Hz. Ömer (r.a.) namazda inleyiş ve yakarışlarına şahit olmuşlardı. Hz. Ömer, namazda sesi arka saflardan duyulacak kadar hıçkırıklara boğulurdu. Çoğu zaman okuduğu âyete takılır, devamını getiremezdi. Bazen bayılıp yere yığılıncaya kadar ağlar sonra da evine kapanırdı. Halk işin aslını bilmeden onu hasta zannedip ziyaret ederlerdi. Bir defasında sabah namazında Yusuf Sûresini okurken *“Ben üzüntü ve tasamı yalnız Allah'a arz ediyorum.”* (Yûsuf, 12/86) âyetine gelince hıçkırarak ağlamaya başlamış ve âyeti tamamlayamadan rükua varmıştı. Her ne kadar âyet Hz. Yakub'dan (aleyhisselâm) bahsetse de Hz. Ömer onu Yakub (a.s.) gibi yürekten seslendirmişti. Koca Ömer, hem kendisi ağlamış hem de arkasındaki sahabe-i kiramı ağlatmıştı.
2. Bir gün Hz. Ali, Kûfe'de sabah namazını kıldırıktan sonra oturmuş, cemaat de onun yanında bir halka oluşturmuştu, biraz hüzünlüydü. İnanlar, Hz. Ali'nin bu mahzuniyetinin sebebini anlayamamışlardı. Hz. Ali'nin bu hüzünlü edası, cemaate de sirayet etmişti. Kısa bir zaman sonra Hz. Ali ayağa kalkıp iki rekât namaz kıldı. Sararıp solmuştu. Namazını bitirdikten sonra başını sağa sola sallayarak şunları söyledi: *“Allah'a yemin ederim ki ben Ashâb-ı Muhammed'i gördüm ve onlarla beraber büyüdüm. Ancak şimdi onlar gibi insanları göremiyorum. Onlar gözlerinde gecenin aydınlık izlerini taşıyarak sabahlarlardı. Gecelerini Allah için secde geçirir, Kur'ân okur ve bazen kıyamda bazen de yanları üzere olmak üzere nöbetleşe kullukla meşgul olurlardı. Allah'ı zikrettiklerinde fırtınalı bir günde ağacın sarsıldığı gibi sarsılır ve elbiseleri sırlıslam oluncaya kadar gözyaşı dökerlerdi.”*
3. Abdullah b. Abbas da namazına karşı çok hassas olan bir sahabe idi. Çok secde ettiğinden dolayı *“seccâd”* diye isimlendirilmişti. Gözleri görmez olduğunda bir doktor kendisine, *“Yedi gün sabreder ve namazlarını uzanarak kıalarsan Allah'ın izniyle seni tedavi edebilirim.”* teklifi yapmıştı. Kendisi bir âlim olmasına rağmen başta Hz. Âişe ve Ebû Hureyre olmak üzere pek çok sahabeye adam göndermiş ve bu konudaki kanaatlerini almıştı. Hepsisi de *“Bu yedi gün içinde vefat edersen namazlarının hesabını nasıl vereceksin?”* demişlerdi. İbn Abbâs bütün bunlardan sonra gözlerini tedavi ettirmekten vazgeçti.
4. Ensâr'dan Şeddâd İbn Evs (r.a.), geceleri yatağına girdiğinde bir sağa bir sola döner uyuyamazdı. *“Allah'ım! Cehennem ateşi uykumu kaçırdı.”* deyip kalkar *“Teheccüd namazı kılmak için yataklarından kalkar, cezalandırmasından endişe ederek, rahmetinden ümit içinde olarak Rab'lerine dua edip yalvarırlar ve kendilerine nasip ettiğimiz mallardan Allah yolunda harcarlar.”* (Secde, 32/16) âyetinde sena edilen (övülen) müminlerden biri olmak için abdest alıp namaza dururdu. Sabaha kadar namaz kılardı.

Sahabe; İmanda Sadakat ve Samimiyet Âbideleri

“Allah’ın nasip ettiği bu ganimet malları, o hicret eden fakirlere aittir ki, onlar Allah’ın lütfunu ve rızasını talep etmek, Allah’ın dinine ve Resûlüne destek vermek için yurtlarından ve mallarından edildiler. İşte; imanlarında sadık ve samimi olanlar ancak onlardır. Bunlardan önce Medine’yi yurt edinip imana sarılanlar ise, kendi beldelerine hicret edenlere sevgi besler, onlara verilen ganimetlerden ötürü içlerinde bir kıskanma veya istek duymazlar. Hatta kendileri ihtiyaç duysalar bile o kardeşlerine öncelik verir, onlara verilmesini tercih ederler. Her kim nefsinin hırsından ve mala düşkünlüğünden kendini kurtarırsa, işte felah ve mutluluğa erenler onlar olacaklardır.” (Haşr, 59/8-9)

“Müminlerden öyle yiğitler vardır ki, Allah’a verdikleri sözü yerine getirip sadakatlerini ispat ettiler. Onlardan kimi adağını ödedi, canını verdi, kimi de şehitliği gözlemektedir. Onlar verdikleri sözü asla değiştirmediler. Allah, böylece sadık kalanları, doğruluklarına karşılık ödüllendirecek, münafıkları da dilerse azaba uğratacak veya tövbe nasip edip tövbelerini kabul buyuracaktır. Çünkü Allah gafûrdur, rahîmdir (çok affedicidir, merhameti ve ihsanı boldur).” (Ahzâb, 33/23-24)